

Nasz priorytet to bezpieczeństwo

– mówi Paweł Martofel, zastępca burmistrza Dzielnicy Śródmieście

■ str. 2

Oświatowe inwestycje w Śródmieściu

■ str. 4-5

Nowoczesne zarządzanie zielenią

■ str. 8

ŻYCIE ŚRÓDMIEŚCIA

Bezpłatna gazeta
Dzielnicy Śródmieście
m.st. Warszawy

wrzesień 2020
nr 9 (34)

srodmiestcie.warszawa.pl
dz.srodmiestcie

ISSN 2544-7106

EDYTORIAL

Trudny powrót do szkoły

Aleksander Ferens
Burmistrz
Dzielnicy
Śródmieście
m.st. Warszawy

Początek roku szkolnego kojarzył się zawsze z radosnym powrotem z wakacji – do przyjaciół z klasy i ulubionych nauczycieli, pełnych nowych treści podręczników i zeszytów z kolorowymi okładkami. Tym razem jest inaczej – dominuje niepewność i troska o bezpieczeństwo uczniów oraz pracowników oświaty. Powodem jest oczywiście pandemia koronawirusa, która nie chce wyhamować, ale też pytanie, jak w takich warunkach powinno być zorganizowane nauczanie. Brakuje precyzyjnych wytycznych na szczeblu centralnym, dlatego jako samorząd robimy wszystko, co w naszej mocy, by szkoły nie były pozostawione same wobec tylu niecodziennych wyzwań. Razem z władzami Warszawy zapew-

niamy środki ochronne oraz sprzęt do nauki zdalnej, gdyby taka była potrzebna. Wierzimy, że wspólnymi siłami opanujemy sytuację do czasu, gdy życie wróci do przedepidemicznej normy.

Trudności związane z funkcjonowaniem w stanie epidemii nie przesłaniają nam radości z przedsięwzięć i inwestycji oświatowych, które udało się nam zrealizować. Po gruntownym remoncie i adaptacji ponownie otwieramy budynek przy ul. Twardej 8/12, w którym uczyć się teraz będą dzieci z dysfunkcjami słuchu. Z kolei przy Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Batorego znowu, jak przed wojną, jest ogród botaniczny, który odtworzyliśmy w ramach Budżetu Obywatelskiego. Dzięki determinacji autorki projektu, zgłaszanego aż trzy razy, zaniedbany zakątek zamienił się w oazę zieleni i spokoju, dostępną zarówno dla uczniów naszej flagowej placówki edukacyjnej, jak i dla wszystkich mieszkańców dzielnicy.

Przywracamy blask nie tylko obiektom oświatowym, ale też miejscom pamięci, których na terenie Śródmieścia mamy kilkadziesiąt. Nie wszystkie znajdują się na gruntach i budynkach miejskich, a tylko takimi możemy się zajmować. Stan tych pomników, tablic i rzeźb, które są pod naszą opieką, jest na bieżąco monitorowany i gdy tylko zachodzi taka potrzeba, podejmujemy niezbędne działania konserwatorskie i prace porządkowe.

Oprócz bieżącego numeru „Życia Śródmieścia” przygotowaliśmy w tym miesiącu także wydanie specjalne dzielnicowej gazety, z okazji 75. rocznicy rozpoczęcia odbudowy warszawskiej Starówki i 40. rocznicy wpisania jej na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Jesteśmy dumni, że mamy na naszym terenie taki skarb. Dbamy o niego, by nam i przyszłym pokoleniom przypominał o świetności dawnej Warszawy i niezłomnym duchu naszego miasta, które, skazane na zagładę, odżyło jak Feniks z popiołów.

WYDANIE SPECJALNE

Starówka odbudowana

podniesiona z ruin. Wspólnym wysiłkiem mieszkańców, urbanistów, konstruktorów i historyków Warszawa odrodziła się po bestialskich zniszczeniach.

Uznaniem dla trudu, jaki wówczas podjęto było wpisanie warszawskiego Starego Miasta na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO, co nastąpiło we wrześniu 1980 r.

I właśnie te dwie ważne rocznice postanowiliśmy uczcić specjalnym wydaniem „Życia Śródmieścia”. Opisujemy w nim, jak odradzała się Warszawa oraz prezentujemy zdjęcia zburzonej i odbudowanej stolicy.

Kiedy w styczniu 1945 r. Armia Czerwona przekraczała Wisłę, lewobrzeżna część Warszawy w niczym nie przypominała tętniącego życiem miasta, jakim była dawniej. Przerazała widokiem gruzów, zniszczonych zabytków, kościołów i synagog, wszędzie sterczały kikuty wypalonych kamienic.

Choć temat odbudowy rodził wiele kontrowersji i sporów, to ostatecznie zdecydowano, że Warszawa zostanie

DLA KIEROWCÓW

Wyższe kary za brak opłaty parkingowej

Rada Warszawy zdecydowała o podniesieniu kary za brak płatności za parkowanie. Od 7 września br. osoby, które nie wykupią w parkomacie biletu zapłacą 250 zł. Wcześniej sankcja za to przewinienie wynosiła 50 zł.

Jak zapewnia prezydent Warszawy, podwyżkę odczują wyłącznie ci, którzy unikają opłaty. – To bardzo ważna i uczciwa zmiana. Tak niska kara prowokowała do unikania opłat za parkowanie – przekonuje Rafał Trzaskowski.

Kara w wysokości 50 zł obowiązywała w Warszawie od 17 lat. Od tego czasu jej realna wartość zmalała i straciła swój „odstraszały” charakter. Płaca minimalna wzrosła w tym czasie z 800 do 2600 zł, a średnie wynagrodzenie z 2,2 tys. do ponad 4,9 tys. zł. Przez wiele lat podniesienie opłaty uniemożliwiał

obowiązujące prawo. Dopiero niedawno uchwalone zostały nowe zapisy ustawy o drogach publicznych, które pozwalają samorządom podnieść wysokość mandatu za nieopłacenie postoju.

Od 7 września br. kara za brak opłaty za postój w SPPN wynosi 250 zł i jest zbliżona do maksymalnej, dopuszczalnej ustawowo wysokości, czyli 10% płacy minimalnej. Osoby, które uiszczą ją w ciągu tygodnia skorzystają z niższej stawki – 170 zł.

Podniesienie wysokości opłaty dodatkowej to tylko jedno z narzędzi, które ma skłonić kierowców

do przestrzegania prawa. Od stycznia tego roku pracę około 50 kontrolerów Zarządu Dróg Miejskich wspomagają dwa samochody z systemem e-kontroli. Pojazdy, wyposażone w specjalistyczny sprzęt, skanują tablice rejestracyjne i w ten sposób kontrolują wniesienie opłaty. Tylko w pierwszym miesiącu działania tego systemu wystawiono ponad 12 tys. wezwań dla właścicieli aut parkujących bez opłat. Podczas kontroli wszystkich patroli pieszych wystawiono w tym czasie ok. 18 tys. wezwań.

JK, UM

Nasz priorytet to bezpieczeństwo

Zapewnienie sprawnej, efektywnej i bezpiecznej nauki dzieciom i młodzieży w dobie pandemii koronawirusa – to najważniejsze zadanie, przed jakim staje śródmiejski samorząd w rozpoczętym właśnie roku szkolnym 2020/2021. O tym, jak je zrealizować mówi Paweł Martofel, zastępca burmistrza dzielnicy Śródmieście.

Wystartował nowy rok szkolny. Będzie on wyjątkowo trudny dla uczniów, nauczycieli, ale i dla władz dzielnicy. Epidemia koronawirusa wymusiła wiele niespotykanych dotąd rozwiązań. Czy śródmiejska oświata jest na to przygotowana?

Oczywiście, choć wyzwanie jest ogromne. W roku szkolnym 2020/2021 w naszych placówkach oświatowych będzie się uczyć łącznie 26 176 osób: 3 100 w przedszkolach, 6 259 w szkołach podstawowych, 200 w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, 15 636 w szkołach średnich i 981 w Centrum Kształcenia Ustawicznego (szkoła dla dorosłych). Do tego dochodzą jeszcze nauczyciele i pozostali pracownicy oświaty. Wszystkim musimy zapewnić komfort pracy i, co najważniejsze, bezpieczeństwo. Dlatego zadaliśmy o to, aby przedszkola i szkoły były wyposażone w płyny do dezynfekcji oraz maski medyczne dla personelu. Będziemy też ściśle realizowali wytyczne rządowe oraz zalecenia przygotowane przez inspekcję sanitarną i władze Warszawy. Staramy się także udostępniać uczniom i nauczycielom sprzęt do nauki zdalnej, a także wdrażać rozwiązania technologiczne umożliwiające naukę w domu. Oczywiście, gdy będzie taka potrzeba.

Jak zatem będzie wyglądała nauka w najbliższych miesiącach?

Wszystko będzie zależało od sytuacji epidemicznej i ilości zachorowań na Covid-19. Przede wszystkim, zgodnie z wytycznymi, jakie przygotował rząd, w placówkach oświatowych najważniejsze będzie utrzymywanie dystansu między uczniami. Zalecenia, które otrzymaliśmy, przewidują także różne godziny przychodzenia do szkoły uczniów z poszczególnych klas, różne pory przerw. Jedna klasa musi mieć zajęcia w jednej sali. Ograniczone zostaną ćwiczenia i gry zespołowe na lekcjach WF, będą różne godziny wydawania obiadów. Każdy uczeń musi posiadać własne przybory szkolne, nie powinien zabierać do szkoły niepotrzebnych przedmiotów. Pracownicy administracji i obsługi mają ograniczyć kontakty z uczniami oraz z nauczycielami. Książki wra-

PAWEŁ MARTOFEL

Absolwent Wydziału Nauk Społecznych i Historycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Związany ze śródmiejskim samorządem od 2010 r. – sprawował mandat radnego dzielnicy w latach 2010-2018. Pełnił funkcje wiceprzewodniczącego oraz przewodniczącego Komisji Oświaty Rady Dzielnicy Śródmieście, w związku z czym w sposób szczególny zaangażowany był w dostosowywanie systemu śródmiejskiej oświaty do zmian wynikających z reformy edukacji. Opiekun oraz honorowy radny Młodzieżowej Rady Dzielnicy Śródmieście. Zajmował stanowiska kierownicze w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Warszawie oraz Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego.

cające do szkolnych bibliotek trafiają na dwudniową kwarantannę, wyłączone zostaną źródła wody pitnej i fontanny, a uczniowie do szkoły powinni chodzić pieszo.

Zgodnie z tymi wytycznymi najważniejsze jest zachowanie dystansu. Tylko czy jest to możliwe?

Już chyba stało się tradycją, że rząd coś przygotowuje, a my jako samorząd musimy to realizować. Zwykle nie ma żadnych opracowań, zaleceń, wytycznych.

Władz centralnych nie interesuje, jak wdrożyć wymyślone na szczeblu centralnym rozwiązania. My to musimy wykonać. Tak było z przeprowadzoną kilka lat temu reformą edukacji.

Tak samo dziś wygląda rządowa walka z epidemią koronawirusa. Oczywiście trudno będzie tak zorganizować pracę szkół i przedszkoli, aby uniknąć tłoku. Nie da się pilnować każdego ucznia, aby dezynfekował

ręce, zachował dystans czy nie brał zeszytu lub długopisu kolegi. Wierzę jednak, że wspólnie z dyrektorami i pracownikami szkół sprawnie to zorganizujemy.

Ministerstwo co prawda zapowiedziało, że nauka odbywa się w sposób tradycyjny, ale dopuszcza wprowadzenie trzech wariantów nauczania – tradycyjnego, hybrydowego i zdalnego. Kiedy to będzie możliwe?

Rok szkolny 2020/2021 rozpoczęliśmy w sposób tradycyjny. Uczniowie przychodzą do szkoły i mają lekcje, przerwy, obiady. Jednak w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemicznego dyrektor szkoły, po uzyskaniu pozytywnej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i za zgodą organu prowadzącego, będzie mógł częściowo lub w całości zawiesić stacjonarną pracę szkół i placówek. Wówczas dopuszczalne będą dwa warianty kształcenia: mieszany (hybrydowy) i zdalny.

W pierwszym przypadku zawieszone lub ograniczone będą zajęcia dla wybranych grup czy klas. W przypadku klas młodszych (I-III) możliwe będzie organizowanie zajęć w mniejszych grupach, w klasach starszych

(IV-VIII) nauka będzie odbywała się w trybie tygodniowej wymiany klas – część oddziałów pracuje w szkole, część zdalnie. Z kolei naukę przedmiotów zawodowych uczniowie szkół ponadpodstawowych będą mieli w szkole. Nauczyciele, którzy mają kłopoty techniczne ze sprzętem będą mogli prowadzić lekcje online na terenie szkoły lub będą mogli wypożyczyć sprzęt ze szkoły. Ministerstwo zastrzega jednak, że nauka w taki sposób nie może trwać dłużej niż 14 dni.

Ostatni wariant przewiduje zawieszenie zajęć stacjonarnych i przejście na zdalne nauczanie dla wszystkich uczniów. Oba rozwiązania mogą być wprowadzone tylko wtedy, gdy Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna uzna za konieczną taką organizację nauki.

Są to zalecenia Ministerstwa Edukacji Narodowej. Czy władze miasta mają własne pomysły na zorganizowanie nauki?

Tak jak wspominałem, zarówno władze Warszawy, jak i władze dzielnicy robią wszystko, aby nauka i praca były komfortowe i bezpieczne. W mieście również rozważana jest nauka w trzech wariantach: tradycyjnym, hybrydowym i zdalnym. Aby możliwy był powrót do szkół 1 września, dyrektorzy szkół zostali zobligowani m.in. do stworzenia procedur na wypadek pojawienia się koronawirusa w placówce, zabezpieczenia przestrzeni szkoły i określenia zasad korzystania z części wspólnych oraz przygotowania narzędzi edukacji zdalnej od początku roku szkolnego. Pracę hybrydową ma ułatwić wdrożenie platformy edukacyjnej Eduwarszawa.pl.

Na wypadek pracy zdalnej miasto stworzyło m.in. zasady postępowania z przedszkolakami, określiło formy wspierania uczniów i rodziców dzieci z niepełnosprawnościami, nakazało efektywną realizację zajęć zdalnych i stworzenie przejrzystych zasad dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Czy nie obawia się Pan, że w szkołach zabraknie nauczycieli?

To rzeczywiście jest istotny problem. W całej Warszawie jest blisko 4 tys. wakatów, czyli bardzo dużo. Poszukiwani są głównie matematycy, biologowie, chemicy, fizycy. Trudno jest także znaleźć nauczycieli języków obcych, którzy podjęli pracę w prywatnych szkołach językowych albo się przebranżowili. Dodatkowo w warszawskich placówkach oświatowych dużą grupę stanowią nauczyciele tuż

przed emeryturą i to dla nich powrót do szkoły może być szczególnie niebezpieczny. Częsty kontakt z dziećmi, młodzieżą, rodzicami, w sytuacji zagrożenia epidemicznego, powoduje, że nauczyciele mogą obawiać się o swoje zdrowie. Rozumując te obawy, władze dzielnicy będą starały się zapewnić jak najlepsze i najbezpieczniejsze warunki do pracy.

Mimo epidemii koronawirusa i trudnej sytuacji finansowej dzielnicy nie zaniedbuje śródmiejskich placówek oświatowych. W tym roku prowadzonych było wiele ważnych remontów i inwestycji.

Staramy się, aby uczniowie mieli jak najlepsze warunki do nauki. Inwestycje, remonty i adaptacje, które prowadzimy w śródmiejskich szkołach służą podwyższeniu standardów i poprawie warunków zajęć dydaktycznych. Budujemy sale sportowe i boiska, modernizujemy łazienki i kuchnie. Realizujemy to, co nakazują nam straże pożarna i sanepid. W te wakacje, jak co roku, prace prowadzone były na szeroką skalę. Wydaliliśmy na ten cel ok. 30 mln zł.

Czego można życzyć, w tym specyficznym czasie, uczniom, a czego nauczycielom? To oni w końcu w znacznej mierze muszą na swoich ramionach ponieść ciężar zmian w edukacji i wyzwań związanych z wysoką zachorowalnością na Covid-19.

Kiedy się rozmawia z nauczycielami, można dojść do wniosku, że chyba najbardziej trzeba by im życzyć spokoju. Oni by wreszcie chcieli, żeby już nie było żadnych reform, aby nie było problemów z finansowaniem oświaty. Warszawa na edukację wydaje ponad 5 mld zł rocznie; to są rekordy, jakich nigdy nie było. Trudno będzie cokolwiek jeszcze dorzucić. Oświata w budżecie Warszawy figuruje na pierwszym miejscu.

Uczniom z kolei przede wszystkim życzyć trzeba dobrych ocen, ale chyba również spokoju. Bo przecież ostatni rok nie był łatwy. Przez wiele miesięcy nie mieli normalnych lekcji, kontaktu z kolegami, nauczycielami. Nie było wiadomo, czy odbędą się egzaminy i rekrutacja do szkół średnich; czy będą matury; czy odbędą się rady kwalifikacyjne.

Wszystkim natomiast trzeba życzyć jak najwięcej zdrowia, aby nie zwiększała się liczba zachorowań i abyśmy mogli zapanować nad pandemią.

Rozmawiała Justyna Kamińska

OŚWIATA

Szkoła po pierwszym dzwonku

Pomimo poważnych trudności, wynikających z pandemii, dzielnica Śródmieście dołożyła wszelkich starań, aby dzieci i młodzież mogły uczyć się w komfortowych i bezpiecznych warunkach.

Wwakacje w wielu placówkach oświatowych prowadzono prace, których celem było optymalne przygotowanie budynków na przyjęcie dzieci i młodzieży. Przekazano dyrektorom wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Edukacji Narodowej dotyczące organizacji zajęć od 1 września 2020 r. oraz warianty funkcjonowania szkół i placówek w czasie pandemii, w sytuacji wystąpienia zakażenia. Władze dzielnicy na bieżąco monitorują stan przygotowania infrastruktury oświatowej oraz stosowanie się dyrektorów placówek do obowiązujących przepisów prawa w zakresie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej.

W roku szkolnym 2020/2021 w śródmiejskich przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych przygotowano ponad 3600 miejsc dla dzieci. W 39 przedszkolach ogólnodostępnych i integracyjnych można było przyjąć 3380 dzieci w wieku 3-6 lat, a w 11 oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych – 260 dzieci 5-6 letnich.

Natomiast na dzieci 6- i 7-letnie w śródmiejskich szkołach podstawowych w klasach pierwszych czeka ponad 720 miejsc w 29 oddziałach.

Dzielnica ma również bogatą ofertę dla uczącej się młodzieży. W 21 szkołach ponadpodstawowych przygotowaliśmy ponad 3600 miejsc.

Pomoc finansowa dla uczniów

Wrzesień to czas powrotów do szkoły, a co za tym idzie także wzmożonych wydatków, dlatego rodziców i opiekunów uczniów zachęcamy do skorzystania z pomocy finansowej oferowanej przez instytucje państwowe oraz samorządowe. Jedną z form jest program „Dobry start”, czyli 300 zł corocznego wsparcia dla uczniów rozpoczynających rok szkolny. Przysługuje ono bez względu na dochód w rodzinie, na każde uczące się dziecko do 20. roku życia lub do 24. roku w przypadku ucznia niepełnosprawnego.

Elektroniczny nabór wniosków o wyprawkę uczniowską można składać poprzez stronę internetową empatia.mpips.gov.pl lub przez bankowość elektroniczną. Natomiast wniosek w formie papierowej mieszkańcy Śródmieścia mogą złożyć w Urzędzie Dzielnicy Śródmieście przy ul. Nowogrodzkiej 43. Trzeba jednak pamiętać, że dokumenty dotyczące „Dobrego startu” są przyjmowane tylko do 30 listopada. Jeśli wniosek wpłynie we wrześniu, październiku lub listopadzie, wsparcie trafi do rodziny w ciągu dwóch miesięcy od złożenia wniosku.

Stypendia i zasiłki socjalne

W tym roku, zgodnie z uchwałą nr 1029/2020 Rady m.st. Warszawy, zadania związane z przyznawaniem stypendiów przeniesione zostały do Centrum Pomocy Społecznej. Niemniej jednak przypominamy, że rodzice, opiekunowie albo pełno-

letni uczniowie mogą starać się również o świadczenia o charakterze socjalnym, np. stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny. Pierwsze z nich może otrzymać uczeń, w którego rodzinie miesięczna wysokość dochodu na osobę nie przekracza 528 zł netto. W szczególności dotyczy to dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub doszło do zdarzenia losowego.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, pomocy rzeczowej o charakterze edu-

kacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników, a w uzasadnionych przypadkach także w postaci świadczenia pieniężnego. Stypendium jest przyznawane na okres nie dłuższy niż od września do czerwca w danym roku szkolnym.

Natomiast zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Ma on formę świadczenia pieniężnego na po-

krycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym. Można go otrzymać raz lub kilka razy w roku, niezależnie od stypendium szkolnego. O taką pomoc można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym są przyznawane na wniosek rodziców albo pełnoletniego ucznia, dyrektora szkoły lub z urzędu. Osoby, które spełniają obecnie obowiązujące kryterium dochodowe, tj. 528 zł netto na osobę w rodzinie, wnioski o przyznanie stypendium szkolnego składają do 15 września br. w szkole, do której uczęszcza dziecko.

Justyna Kamińska

Agnieszka Gierzyńska-Kierwińska

Przewodnicząca Komisji Oświaty Rady Dzielnicy Śródmieście

Ostatnie lata były dla oświaty wyjątkowo trudne. W ubiegłym roku musieliśmy zmierzyć się z „podwójnym rocznikiem” w szkołach, co było efektem złe przygotowanie reformy edukacji. Z tym zadaniem śródmiejski samorząd poradził sobie doskonale. W tym roku borykamy się ze skutkami pandemii. Cały czas nie wiemy, jak będzie wyglądał rok szkolny, czy będą wprowadzone lekcje zdalne. We własnym zakresie zapewniamy środki ochronne i wyposażamy szkoły w sprzęt do nauki zdalnej. Jako dzielnica zrobimy wszystko, co w naszej mocy, aby to zamieszanie w jak najmniejszym stopniu odbiło się na naszych uczniach.

RADA DZIELNICY

Zmiany w inwestycjach

26 sierpnia br. odbyła się 22. sesja Rady Dzielnicy Śródmieście. Ze względu na zagrożenie spowodowane koronawirusem została przeprowadzona w trybie zdalnym.

Marcin Rolnik
Przewodniczący Rady
Dzielnicy Śródmieście
m.st. Warszawy

Sesja rozpoczęła się od przyjęcia przez radnych propozycji zmian w planach inwestycyjnych naszej dzielnicy. Ich wprowadzenie było konieczne ze względu na trudności finansowe, z jakimi zmaga się Warszawa na skutek zmian w ogólnokrajowych przepisach, a także sytuacji gospodarczej wynikającej z Covid-19. Po dokonaniu oceny stanu realizacji obecnych inwestycji, plan środków na inwestycje w br. został zmniejszony

o 3,6 mln zł. Na podstawie analizy bieżących potrzeb oraz priorytetów inwestycyjnych podjęto również decyzję o odsunięciu w czasie – do 2023 r. – realizacji części z planowanych prac. Konieczność opóźnienia wystąpiła m.in. w przypadku: budowy nowego centrum kultury pn. „Twórcza Twarda” czy też przebudowy na sale edukacyjne lokali mieszkalnych w budynkach liceów ogólnokształcących. Dokonane zmiany pozwolą uniknąć kumulacji wydatków w latach 2021-2022, tj. w okresie największego ograniczenia wpływów do budżetu m.st. Warszawy (zgodnie z aktualnymi prognoząmi).

Wśród pozostałych zmian wprowadzonych do budżetu dzielnicy znalazły się ponadto zmiany w planie finansowym ZGN Śródmieście (wynikające ze zmian w opłatach za gospodarowanie odpadami komunalnymi), a także zmiany harmonogramów realizacji projektów finansowanych z funduszy unijnych.

Następnie radni zajęli się projektem uchwały Rady m.st. Warszawy w sprawie wzniesienia u zbiegu ul. Bolesława Prusa i al. Na Skarpie pomnika upamiętniającego wkład Polski w zburzenie muru berlińskiego i zjednoczenie Niemiec. Z inicjatywą jego postawienia wystąpiła Fundacja

Adalbert-Stiftung z siedzibą w Krefeld – w związku z 30 rocznicą tego wydarzenia. Projekt uzyskał aprobatę radnych.

W porządku 22. sesji znalazły się też projekty uchwał w sprawie nadania nazw dwóm obiektom miejskim:

- nazwy „al. Biura Odbudowy Stolicy” alei parkowej biegnącej od pl. Na Rozdrożu do ul. Jazdów;
- nazwy „Skwer Václava Havla” skwerowi u zbiegu al. Róż i ul. Koszykowej.

Oba projekty zostały zaopiniowane pozytywnie i przekazane Radzie m.st. Warszawy celem dalszego procedowania.

W ostatnim głosowaniu radni – działając na prośbę Rady Osiedla Koszyki – zdecydowali o przyjęciu stanowiska z postulatem likwidacji stwarzającej niebezpieczeństwo dla pieszych i rowerzystów trasy rowerowej wzdłuż ul. Waryńskiego (na odcinku od ul. Nowowiejskiej do ul. Polnej) al-

bo zamontowania na niej progów zwalniających.

W dalszej kolejności radni wysłuchali informacji o planowanej organizacji roku szkolnego 2020/2021 oraz o warunkach pracy i środkach bezpieczeństwa w śródmiejskich placówkach oświatowych, w związku z Covid-19. Informację przedstawił zastępca burmistrza Paweł Martofel.

Kolejnym punktem sesji była dyskusja na temat terminu wyborów do rad osiedli, które zostały zaplanowane na jesień br. Radni, mając na względzie bieżącą sytuację epidemiczną, postanowili zwrócić się do służb sanitarnych o wydanie zaleceń w tej sprawie. Będą od nich zależeć dalsze decyzje.

Na zakończenie sesji burmistrz Aleksander Ferens wygłosił sprawozdanie z pracy zarządu dzielnicy w okresie między sesjami. Kolejna sesja Rady Dzielnicy Śródmieście odbędzie się w drugiej połowie września br.

INWESTYCJE

Metamorfozy śródmiejskich obiektów oświatowych

Choć rok 2020 jest trudny z uwagi na ograniczone możliwości finansowe i trwającą pandemię, to mamy się czym pochwalić. Środki na realizację inwestycji w tym roku wynoszą ok. 30 mln zł i są przeznaczone na roboty rozpoczęte w 2019 r., zadania jednoroczne oraz te, których realizację rozpoczynamy w bieżącym roku i przewidujemy ich zakończenie na koniec 2021 r. Do tych ostatnich zaliczamy budowę sali gimnastycznej dla IX Liceum Ogólnokształcącego im. Klementyny Hoffmanowej przy ul. Hożej 88, nadbudowę łączników i zadaszenia patio budynku Szkoły Podstawowej nr 12 im. Powstańców Śląskich przy ul. Górnośląskiej 45 oraz przebudowę sali gimnastycznej z wykonaniem łącznika do budynku Zespołu Szkół Gastronomicznych im. prof. Eugeniusza Pijanowskiego przy ul. Poznańskiej 6/8.

Do końca bieżącego roku oddana do użytku będzie sala sportowa z niewielką widownią w Zespole Szkół nr 23 przy ul. Górnośląskiej 31, gdzie będzie można organizować rozgrywki międzyszkolne, oraz boisko dla Warszawy przy ul. Kruczkowskiego 12b realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego.

Bardzo ważną inwestycją była przebudowa budynku przy ul. Twardej 8/12 na cele oświatowe, gdzie przeniesiony został z ul. Zakroczymskiej Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci

Słabosłyszających nr 15 im. Ottona Lipkowskiego. Nowy obiekt spełnia wszystkie potrzeby dzieci z dysfunkcjami słuchu i afazją. (Więcej piszemy o nim na str. 5)

Co prawda w tym roku dzielnica przeznaczyła mniej pieniędzy na prace remontowe, ale trzeba było wykonać decyzję Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej dotyczącą zabezpieczeń przeciwpożarowych. Prace te pochłonęły nie małą część inwestycyjnego budżetu Śródmieścia. I tak ponad 1,6 mln zł kosztował montaż urządzeń zapobiegających zadymianiu lub służą-

cych do usuwania dymu z ewakuacyjnych klatek schodowych w Zespole Szkół Licealnych i Ekonomicznych przy ul. Stawki 10 oraz w CLVII Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Skłodowskiej-Curie przy ul. Świętokrzyskiej 18a. To dopiero pierwszy etap wykonania decyzji. Ponad 800 tys. zł. przeznaczyliśmy na wymianę instalacji elektrycznej w Zespole Szkół Poligraficznych przy ul. Stawki 14 oraz w Szkole Podstawowej nr 211 im. Janusza Korczaka przy ul. Nowy Świat 21a. W tej samej placówce przeprowadzono jednocześnie remont przestarzałej kuch-

ni, który kosztował 500 tys. zł. Udało się również zrealizować remont sanitariatów w Przedszkolu nr 72 przy al. „Solidarności” 72B oraz w Przedszkolu nr 38 przy pl. Bankowym 3/5, kosztem 335 tys. zł. Łącznie na realizację zadań remontowych przeznaczono w 2020 r. ponad 5 mln zł.

Ale to nie wszystko. Powodem do dumy dla władz dzielnicy jest bez wątpienia przebudowa sali gimnastycznej w XV Liceum Ogólnokształcącym im. Narcyzy Żmichowskiej. Budynek w stylu modernistycznym powstał w 1912 r. jako siedziba Szkoły Ziemi Mazo-

wiekiej. Nowoczesny jak na tamte czasy obiekt obecnie wymagał przeprowadzenia prac, które podniosły jakość infrastruktury sportowej oraz wprowadzenia nowych rozwiązań konstrukcyjnych, akustycznych i pożarowych. Należy pamiętać, że ta renomowana placówka nie posiada własnego boiska sportowego, dlatego przeprowadzenie modernizacji było tak ważne.

W czasie remontu niska sala gimnastyczna została nadbudowana o dwa metry, a istniejące w dachu świetliki zastąpiliśmy oknami aluminiowymi, o odporności ogniowej EI60 i podwyższonej izolacyjności akustycznej. Sala została wydzielona jako odrębna strefa pożarowa. Zyskała nową posadzkę z drewna na podkładach akustycznych oraz odpowiednią stolarkę drzwiową w celu ograniczenia przenikania hałasu do auli i sal dydaktycznych znajdujących się pod salą gimnastyczną.

W wyremontowanej auli można realizować przedstawienia teatralne nie tylko w typowej aranżacji na scenie, ale również poprzez dostosowanie systemów oświetlenia i nagłośnienia na całej przestrzeni. Oprócz oświetlenia ogólnego znalazło się tu oświetlenie teatralne i awaryjne z podświetlonymi znakami bezpie-

LICEUM BATOREGO

Ogród botaniczny jak przed laty

Rabaty obsiane bylinami, kwiatami, różami, hortensjami i ziołami, rośliny wodne oraz rzadko spotykane trawy japońskie „Hameln” i piwonie chińskie – wszystko to można podziwiać w zrewitalizowanym ogrodzie botanicznym, który powstał na terenie Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Batorego.

Joanna Gorzelińska

Przewodnicząca Rady Rodziców II LO im. Stefana Batorego, autorka projektu „Reaktywacja ogrodu botanicznego w Batorym”

„Batory” jest jedną z najlepszych szkół w Polsce, ale też jest szkołą z ogromnymi tradycjami i bogatą historią. Autorem projektu kompleksu szkolnego był wybitny architekt Tadeusz Tołwiński, który nadał zespołowi formy wczesnobarokowego pałacu magnackiego. Na terenie szkoły stworzono także ogród botaniczny, korty tenisowe, basen. W ogrodzie odbywały się lekcje przyrody. Po wojnie budynki szkoły zostały odbudowane, ale teren po zabytkowym ogrodzie botanicznym przez lata pozostawał zapomnianą i zaniedbaną przestrzenią. Dlatego osiem lat temu postanowiliśmy przywrócić ten teren uczniom i mieszkańcom. W budżecie dzielnicy zawsze brakowało pieniędzy, były ważniejsze inwestycje do zrealizowania. Z pomocą przyszedł nam jednak Budżet Obywatelski. Droga była trudna i wyboista. Nie od razu wszystko się udało. Najpierw zabrakło nam głosów, następnie z głosowania wyłączone zostały szkoły. Dopiero za trzecim razem nasz projekt został zaakceptowany. Później baliśmy się, że przeszkodzi nam epidemia koronawirusa, ale na szczęście udało się zrealizować inwestycję. Dziś mamy piękny ogród w samym centrum Śródmieścia. Młodzież ma miejsce do nauki i odpoczynku, a mieszkańcy zyskali przestrzeń do spacerowania.

Wszystko zaczęło się w 1924 r., kiedy to na podstawie projektu architekta Tadeusza Tołwińskiego został oddany do użytku obiekt szkolny w stylu neorenesansowym przy ul. Myśliwieckiej 6. Dziś mieści się tu II Liceum Ogólnokształcące im. St. Batorego. Obiekt jak na tamte czasy na wskroś nowoczesny, z kortami tenisowymi i pierwszym w Warszawie krytym basenem, budził podziw i zainteresowanie. Na fotografiach archiwalnych z 1925 r. w części zachodniej działki widać jeszcze drzewa owocowe z pobielonymi pniami, ale już trzy lata później w tym miejscu powstał ogród botaniczny o znaczeniu dydaktycznym. Było tam skalne alpinarium z roślinami sprowadzonymi z Tatr oraz pasieki i basen z roślinnością wodną.

Rekonstrukcja ogrodu po blisko stu latach nastąpiła w jego historycznej lokalizacji i z zachowaniem oryginalnych elementów. Zmieniło się tylko ukształtowanie terenu. Pierwotnie ogród miał formę

wgłębnika, obecnie spadek terenu jest tylko od strony ul. Hoene-Wrońskiego. W opłakanym stanie był zbiornik wodny. Dziś wszystko prezentuje się okazale.

W zrekonstruowanym basenie w strefie błotnej posadzono 56 roślin, w strefie płytkiej wody – 60, a w strefie wody głębokiej – 9. Są to między innymi: kosańce żółte i syberyjskie, tatarak zwyczajny, lilie wodne, pałki wąskolistne czy też grązele duże.

W ramach aranżacji terenu nasadzono 249 grabów pospolitych żywopłotowych oraz 588 krzewów liściastych, iglastych i pnączy. Wielosegmentowy ogród został podzielony tematycznie. Powstały kwatery złożone z bylin i kwiatów (253 szt.), rabata róż i hortensji (156 szt.) rabata ziół (162 szt.). Na rabatach bocznych posadzono 44 trawy japońskie „Hameln” oraz 20 szt. piwonii chińskich.

W skalistym alpinarium pojawiło się 17 drzew i krzewów, 830 bylin, 510 roślin cebulowych, 25 paproci i 55 traw różnej wielkości. Znajdziemy tu: sosnę limbę, sos-

Ogród po remoncie i przed

ny górskie „Pumilo” i szarotki, astrzy alpejskie, rojniki i rozchodniki.

Ogółem na zrewitalizowanym terenie ogrodu botanicznego nasadzono ponad 3500 szt. roślin wielu gatunków. Miejsce zachwyca bogactwem przyrody oraz spokojem i niepowtarzalnym urokiem. Może tu przyjść każdy, nawet późnym wieczorem, bo ogród ma charakter otwarty i posiada oświetlenie zewnętrzne, a także ławeczki dla obserwatorów i miłośni-

OŚWIATA

Twarda w nowej odsłonie

czeństwa. Narożniki schodów wejściowych do auli oraz listwy podłogowe zostały wykończone profilami aluminiowymi z podświetleniem liniowym LED. Fragment podestu przy wejściu do auli został zaaranżowany jako stanowisko reżyserskie z konsolą i mikserami.

Aby zapewnić bezpieczeństwo przeciwpożarowe w budynku oraz prawidłową ewakuację z auli i sali gimnastycznej, została wybudowana nowa klatka schodowa, która stanowi odrębną, wydzieloną strefę pożarową. Sala gimnastyczna i aula posiadają nowoczesną wentylację mechaniczną.

Inwestycja kosztowała blisko 2,5 mln zł, ale był to wydatek bardzo potrzebny. Oczekiwane efekty i korzyści płynące z realizacji inwestycji to przede wszystkim poprawa stanu bezpieczeństwa i parametrów techniczno-użytkowych istniejącego budynku, wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań technicznych, umożliwienie młodzieży zajęć sportowych w warunkach zapewniających komfort i bezpieczeństwo oraz poszerzenie oferty edukacyjnej placówki. Wszystkie prace nadzorował Wydział Inwestycji dla Dzielnicy Śródmieście.

Ewa Aksztejn
Wydział Inwestycji
dla Dzielnicy Śródmieście

Rozbudowa, termomodernizacja, wymiana instalacji – Urząd Dzielnicy Śródmieście zakończył prace adaptacyjne, dzięki którym budynek przy ul. Twardej 8/12 zapewni dzieciom i młodzieży z niedosłuchem oraz afazją bardzo dobre warunki do nauki i opieki. 1 września br. swoje działanie rozpoczął tu Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Słabosłyszących nr 15 im. Ottona Lipkowskiego, dotychczas mieszczący się w pałacu Sapiehów przy ul. Zakroczymskiej 6.

Dotrzymaliśmy słowa, 1 września 2020 r. dzieci dotknięte problemami słuchowymi oraz afazją rozpoczęły naukę w budynku, który jest pod każdym względem lepszy od dotychczasowej siedziby szkoły. Choć z zewnątrz Twarda 8/12 wygląda na kolejną niczym niewyróżniającą się tasiemkę, to w środku mamy do czynienia z nowoczesną technologią i warunkami, które pomagają zdobywać wiedzę i wyrównywać szanse. Modernizacja obiektu to przede wszystkim inwestycja w lepszą przyszłość tych, którzy już u progu swojego życia mają trudniej niż rówieśnicy. Nowa siedziba jest realną pomocą nie tylko dla dzieci, ale także dla ich rodzin – mówi burmistrz Śródmieścia Aleksander Ferens.

Ośrodek im. Ottona Lipkowskiego jest placówką wyjątkową. Zapewnia specjalistyczną opiekę prawie setce wychowanków, w tym nawet dwulatkom. To dzięki niemu możliwe jest niwelowanie różnic oraz kształcenie dzieci dotkniętych wadami słuchu oraz mowy. Zasluguje więc na najlepsze warunki lokalowe – warunki, których nie zapewniała dotychczasowa siedziba. Powierzchnia Twardej 8/12 wynosi około 4 tys. m². Budynek jest więc na tyle duży, aby zaspokoić potrzeby placówki – stąd decyzja o jego modernizacji i przeznaczeniu na rzecz szkoły.

Prace budowlane rozpoczęły się jesienią 2019 r. i prowadzone były zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz budynku. Niemal pół roku wcześniej przystąpiono do prac projektowych. W niecały rok m.in. wymieniono instalację elektryczną, centralnego ogrzewania wraz z węzłem cieplnym. Aby zachować elewację z piaskowca, budynek ocieplono od wewnątrz. Dzielnica Śródmieście wykonała również termoizolację dachu oraz dobudowała dwie klatki schodowe, tak aby obiekt spełniał wymagania ppoż. Z uwagi na konieczność dostosowania pomieszczeń piwnicznych do przepisów techniczno-budowlanych dokonano ich pogłębienia o 80 cm. Wyeliminowano również ryzyko zalewania wodami gruntowymi, wykonując nowe izolacje ścian fundamentowych.

Budynek po modernizacji oferuje nowoczesne rozwiązania techniczne, jakich nie mógł zagwarantować zażytkowy obiekt przy ul. Zakroczymskiej. Dodatkowo jego lokalizacja – w samym centrum stolicy – ułatwi

dojazd słabosłyszącym uczniom mieszkającym w różnych częściach miasta. Będzie też wygodnym adresem dla rodziców, którzy z całej Warszawy dowożą do ośrodka niepełnosprawne dzieci na zajęcia z wczesnego wspomagania.

Komfortowe warunki nauki i wsparcia

W ramach inwestycji w budynku powstało aż 16 sal lekcyjnych o wymiarach odpowiadających szczególnym potrzebom osób z dysfunkcjami słuchu, w tym pięć pracowni przedmiotowych (chemiczna, fizyczna, biologiczna, plastyczno-techniczna, informatyczna) oraz pięć sal przedmiotowych. Budynek został wyposażony w dźwig zapewniający dostęp osobom z niepełnosprawnościami ruchu. Świetlice, internat, stołówka, biblioteka, gabinety dla psychologów, logopedów, sale do zajęć wczesnego wspomagania, integracji sensorycznej oraz sala gimnastyczna – to wszystko (i wiele więcej) 1 września br. zostało oddane do dyspozycji wychowanków placówki. – Każde z pomieszczeń zostało odpowiednio wyciszzone, co pozwoli na znaczne podniesienie efektywności prowadzonych zajęć. Dodatkowo parter wyposażono w pętle indukcyjną, nieobecną w pałacu Sapiehów. Jest to urządzenie, które zamienia dźwięk pochodzący np. z mikrofonów, komputerów czy tablic multimedialnych, na sygnały elektromagnetyczne odbierane przez aparaty słuchowe. Dzięki tej technologii każda słabosłysząca osoba znajdująca się w jej zasięgu ma możliwość wyraźnego słyszenia – wyjaśnia zastępca burmistrza Śródmieścia Paweł Martofel. Śródmiejscy urzędnicy nie zapomnieli o zapewnieniu uczniom możliwości rozwoju ruchowego – tuż obok budynku powstało boisko dostosowane do potrzeb uczniów, plac zabaw dla najmłodszych, a także siłownia

plenerowa. Dogodną komunikację umożliwia wydzielona strefa – przeznaczona dla busów oraz samochodów, którymi rodzice dowożą dzieci do szkoły. Łączny koszt inwestycji to 12 mln zł.

Warszawa wspiera uczniów

– Oświata stanowi priorytet śródmiejskich władz. Od lat inwestujemy w poprawę warunków, w jakich nasi uczniowie zdobywają wiedzę. Ich sukcesy, o których słyszymy co chwila, to powody ogromnej dumy i dowody na to, że każda złotówka przeznaczona

na lata następne to ponad 2 mln zł, co stanowi około 7% planu na 2020 r. – mówi przewodniczący śródmiejskiej Rady Dzielnicy Marcin Rolnik.

Jak jednak dodaje Dorota Łoboda, przewodnicząca Komisji Edukacji Rady m.st. Warszawy, stolica nie ustanie w staraniach, by pomimo trudności finansowych utrzymać dotychczasowe tempo inwestycji oświatowych. – Informacje podawane przez Ministra Edukacji Narodowej o tym, że samorządy, dzięki niemal półrocznej przerwie w realizacji lekcji stacjonarnych, posiadają znaczne oszczędności, są kłamstwem. To na naszych barkach spoczywa finansowanie obiecanych przez rząd podwyżek dla nauczycieli, zapewnianie uczniom sprzętu do nauki zdalnej, a także dostosowywanie szkół do koronawirusowych zasad działania. Szukamy oszczędności, gdzie tylko możemy, przesuwamy je właśnie na oświatę. Podjęliśmy też współpracę z firmą Microsoft, dzięki czemu opracowaliśmy platformę podnoszącą efektywność i komfort nauki zdalnej. Uczniowie i ich rodzice mogą liczyć na stołeczny samorząd – zaznacza Dorota Łoboda.

na edukację to złotówka dobrze wydana. Nastały jednak trudne czasy. Pandemia koronawirusa oraz zmiany wprowadzane przez rząd uszczuplają stołeczny budżet. Efekty widać już dziś. Tylko w br. musieliśmy zdecydować o opóźnieniu części inwestycji oświatowych, które nie są priorytetowe, w tym: adaptacji na sale edukacyjne lokali mieszkalnych w szkołach, czy też wykonania zaplecza sportowego dla Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego nr 3 przy ul. Międzyzaryskiej 4. W samym Śródmieściu łączna wartość zadań przesuniętych z br.

Choć adaptacja obiektu została zrealizowana przez Dzielnicę Śródmieście, to od 1 września br. opiekę nad nim sprawować będzie miejskie Biuro Edukacji. – To nowe otwarcie dla Specjalnego Ośrodka im. O. Lipkowskiego. Mamy wiele pomysłów i planów na dalszy rozwój placówki – zapewnia Joanna Gospodarczyk, dyrektor biura. Jaka przyszłość czeka Pałac Sapiehów? Jak wyjaśnia dyrektor Gospodarczyk przez najbliższe dwa lata budynek będzie przeznaczony na cele oświatowe.

Jakub Leduchowski

ków przyrody. Nie zapomnieliśmy też o osobach z dysfunkcjami ruchowymi. Wytyczone alejki są przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Koszt realizacji inwestycji zrealizowanej przez dzielnicę Śródmieście w ramach Budżetu Obywatelskiego to 726 069 zł.

Ewa Aksztejn
Wydział Inwestycji
dla Dzielnicy Śródmieście

UROCZYSTOŚCI

Pamięć poległych uczcili m.in. przedstawiciele Rady i Zarządu Dzielnicy Śródmieście. Na zdjęciu: zastępcy burmistrza Dzielnicy Śródmieście Wojciech Matyjasiak, Magdalena Wojciechowska, Tomasz Bratek oraz przewodnicząca Komisji Polityki Gospodarczej, Budżetu i Finansów Rady Dzielnicy Śródmieście Katarzyna Joanna Wiśniewska

Dzień Pamięci Starówki

W tym roku minęło 76 lat od jednego z najtragiczniejszych epizodów Powstania Warszawskiego. 13 sierpnia 1944 r. na ul. Kilińskiego wybuchł przejęty przez powstańców niemiecki transporter opancerzony. Zginęło ok. 300 osób. W rocznicę tego wydarzenia przedstawiciele Rady i Zarządu Dzielnicy Śródmieście, władze miasta, kombatancki oraz mieszkańcy oddali hołd poległym cywilom i powstańcom.

W uroczystościach oraz koncercie „Ilu nas w ciszy” wzięło udział wiele osób. Niestety liczba została ograniczona z powodu obostrzeń epidemicznych

Od 1992 r. 13 sierpnia obchodzony jest Dzień Pamięci Starówki. Tegoroczne uroczystości tradycyjnie rozpoczęły się od spaceru ulicami Starego i Nowego Miasta, przy których znajdują się tablice upamiętniające tragiczne wydarzenia z okresu Powstania Warszawskiego. Pod każdą z nich przedstawiciele Rady i Zarządu Dzielnicy Śródmieście, organizacji kombatanckich oraz mieszkańców złożyli kwiaty i zapalili znicze.

Kolejnym punktem programu była uroczystość przy głazie upamiętniającym wybuch tzw. czołgu-pułapki przy ul. Kilińskiego 3. Z racji epidemii zorganizowana została z zachowa-

niem wszelkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa. Teren został ogrodzony, a krzesła rozstawione w odległości 1,5 m. Każdy uczestnik miał mierzoną temperaturę oraz otrzymywał maseczkę ochronną.

Podczas uroczystości zostały wygłoszone przemówienia oraz złożone wieńce i kwiaty. Władze Śródmieścia reprezentowali: przewodniczący Rady Dzielnicy Marcin Rolnik wraz z gronem radnych oraz zastępcy burmistrza – Magdalena Wojciechowska, Tomasz Bratek i Wojciech Matyjasiak. Swą obecnością Dzień Pamięci Starówki zaszczylił prof. Leszek Żukowski, prezes Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej.

Obchody Dnia Pamięci Starówki zwieńczył koncert „Ilu nas w ciszy”, w znacznej mierze oparty na tekstach Jacka Kaczmarskiego. Część z nich odnosiła się wprost do Powstania Warszawskiego, inne zawierały ponadczasowe przesłanie dotyczące patriotyzmu, wolności, odwagi. Utwory wykonali Klementyna Umer oraz Jacek Bończyk (wokół i gitara), Konrad Wantrich (pianino) oraz Wojciech Gumiński (kontrabas).

Na zakończenie uroczystości w Bazylice Archikatedralnej św. Jana Chrzciciela odprawiona została msza w intencji poległych w Powstaniu Warszawskim.

JK

POMOC FINANSOWA

Wspieramy powstańców

W tym roku Rada Warszawy przyznała 957 uczestnikom Powstania Warszawskiego nagrody pieniężne w wysokości 5 tys. zł. Nie jest to jedyna forma pomocy dla powstańców. Od kilku lat miasto finansuje działalność domu dziennego wsparcia i specjalistycznej przychodni dla kombatanatów, umożliwia im przejazd taksówką.

Podobnie jak w 2018 i 2019 r. stołeczni radni zdecydowali o przyznaniu żyjącym uczestnikom Powstania Warszawskiego, których dane znajdują się w zbiorach Muzeum Powstania Warszawskiego, nagrody pieniężnej

w wysokości 5 tys. zł. Uprawnieni są do niej również żyjący małżonkowie powstańców, którzy zmarli w 2020 r., a wniosek został złożony przed ich śmiercią. Nagrody otrzymują wszyscy powstańcy niezależnie od miejsca zamieszkania. W tym roku

na ten cel miasto przeznaczyło prawie 5 mln zł.

Nagrody to niejedyna forma pomocy dla uczestników walk w sierpniu i wrześniu 1944 r. Od kilku lat miasto finansuje działalność Domu Wsparcia dla Powstańców War-

KULTURA

Rzecz o zdobyciu „Gęsiówki”

Plenerową wystawę poświęconą zdobyciu niemieckiego obozu koncentracyjnego „Gęsiówka” przez Batalion AK „Zośka” można oglądać na ogrodzeniu Ogrodu Krasieńskich. Będzie ona dostępna do 5 października br.

Z okazji 76. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego Dzielnica Śródmieście wspólnie ze Społecznym Komitetem Opieki nad Grobami Poległych Żołnierzy Batalionów „Zośka” i „Parasol” prezentuje wystawę, którą tworzy siedemnaście plansz. Każda z nich przywołuje pamięć o bohaterach i wydarzeniach z 5 sierpnia 1944 r. – daty tragicznej dla Warszawy. To wtedy siły niemieckie, przejmując inicjatywę już do końca powstania, rozpoczęły przeciwnatarcie, a także rozpoczęła się rzeź Woli, której ofiarą padło co najmniej 50 tys. warszawiaków. Tego dnia wydarzyło się jednak również coś, co nieznacznie zmniejszyło tragiczny bilans. Około godziny 14.00 żołnierze Batalionu Armii Krajowej „Zośka” oraz innych jednostek Zgrupowania „Radosław”, wspierani ogniem zdobyczego czołgu Pantera, zdobyli więzienie-obóz „KL Warschau” położone przy ul. Gęsiej, zwane potocznie „Gęsiówką”.

W wyniku śmiałego ataku powstańców uwolniono 348 Żydów z różnych państw Europy. W natarciu poległa dwójka żołnierzy batalionu – Juliusz Rubini „Piotr” oraz Zofia Krassowska „Zosia Duża”. Z propozycją wyzwolenia „Gęsiówki” przyszli sami powstańcy, świa-

domi tragicznego losu więźniów. Wyzwolonych połączyło z żołnierzami AK braterstwo broni. Wielu z nich przyłączyło się do powstańców, a pozostałym udało się wraz z ludnością cywilną wyjść z miasta.

Wystawę poświęconą zdobyciu obozu można oglądać do 5 października br.

Tablice umieszczone zostały u zbiegu ulic Andersa i Świętojeńskiej – w miejscu szczególnym dla warszawiaków pochodzenia żydowskiego. To tędy przebiegała ulica Nałewki, będąca symbolem Dzielnicy Północnej. Tu była też granica warszawskiego getta.

JL

sawskich przy ul. Nowolipie 22. Na lata 2020-2021 placówka otrzymała z budżetu stolicy 1,855 mln zł.

Osobom, które potrzebują pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb, mogą być przyznane usługi opiekuńcze i specjalistyczne realizowane w domu. Decyzją Rady m.st. Warszawy uczestnicy Powstania Warszawskiego zostali zwolnieni z odpłatności za takie wsparcie.

Warszawa finansuje też działalność specjalistycznej przychodni dla kombatanatów przy ul. Litewskiej 11/13 oraz badania tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego, które wykonywane są w Szpitalu Praskim. Powstańcy mogą również korzystać z miejskiego

programu bezpłatnych szczepień przeciwko grypie sezonowej, którego kolejna edycja rozpocznie się jesienią tego roku.

Każdy z powstańców otrzymał pocztą bezpłatną kartę umożliwiającą 10 darmowych przejazdów taksówką miesięcznie w granicach Warszawy. Od listopada 2018 r. do listopada 2019 r. na realizację usługi zaplanowano 1 mln zł. Taka sama kwota wydana będzie od grudnia 2019 r. do listopada 2020 r.

Na rzecz powstańców pracują również dotowane przez miasto stowarzyszenia i fundacje – ich koszt od 1 marca 2019 r. do 31 grudnia 2021 r. to 1,5 mln zł.

JK

MIEJSCA PAMIĘCI

Dbanie o upamiętnienia to nasz obowiązek

Figura św. Barbary, pomnik Ofiar w Pasażu Simonsa, kamień pamięci Antoniego Godlewskiego ps. „Antek Rozpylacz”, pomnik Żołnierzy Zgrupowania AK „Krybar”, pamiątkowy mur przy ul. Pięknej 17 – dzięki przeprowadzonym pracom remontowym odzyskały dawny blask. Zostały też zabezpieczone przed graffiti oraz negatywnym wpływem czynników atmosferycznych.

Pomniki czy tablice to nie tylko elementy przestrzeni publicznej, które mijamy w drodze do pracy lub na spacerze. Przypominają o osobach i wydarzeniach, które ukształtowały naszą lokalną tożsamość. Wiele z nich, jak choćby pomniki poświęcone Powstaniu Warszawskiemu oraz jego uczestnikom, dodatkowo skupia wokół siebie mieszkańców i pomaga budować poczucie wspólnoty. Właśnie dlatego utrzymanie ich w jak najlepszym stanie jest tak istotne. Choć sytuacja finansowa Warszawy pogorszyła się wskutek decyzji władz krajowych oraz pandemii Covid-19, to zapewniam, że dołożymy wszelkich starań, aby zagwarantować środki na dalszą opiekę nad powierzonymi nam miejscami pamięci – mówi zastępca burmistrza Śródmieścia Paweł Martofel.

Napis upamiętniający miejsce pochówku Antoniego Godlewskiego i figura św. Barbary po remoncie

Remonty rozpoczęły się w pod koniec czerwca br. Nieco ponad miesiąc trwało usuwanie gromadzących się latami zanieczyszczeń, wypełnianie spęknięć i ubytków, czy też odnawianie tablic informacyjnych. Łączny koszt

prac to 217 tys. zł. Przeprowadził je Zarząd Terenów Publicznych, który każdego roku podobnym zabiegom poddaje średnio 20 miejsc pamięci.

W czasie prac renowacyjnych przy pomniku Ofiar w Pasażu Simonsa m.in.

wymieniono spękane płyty obudowy cokółu, usunięto zniszczone fugi i wykonano nowe, oczyszczono tablice informacyjne z brązu, zabezpieczono powierzchnie przed graffiti.

Znajdujący się w podwórzu kamienicy przy ul. Brackiej 5 kamień pamięci Antoniego Godlewskiego ps. „Antek Rozpylacz” został oczyszczony z zabrudzeń, uzupełniono ubytki, poprawiono nawierzchnię wokół niego. Przeprowadzono także konserwację napisu na ścianie oficyny i tabliczki informacyjnej z brązu oraz zamontowano nową gablotę chroniącą pamiątkowy napis.

Z kolei z pomnika Żołnierzy Zgrupowania AK „Krybar” znajdującego się

Pomnik ofiar w Pasażu Simonsa wygląda jak nowy

przy ul. Tamka usunięto zanieczyszczenia, a powierzchnię pokryto wodoodporną warstwą ochronną. Przebudowano także kaskadę i schody oraz przeprowadzono pielęgnację zieleni.

Prace remontowe przeszedł mur ceglany z granitową płytą inskrypcyjną – Miejsce Uświęcone Męczeńską Krwią Polaków Walczących o Wolność przy ul. Pięknej 17. Oczyszczono i zabezpieczono przed korozją m.in. uchwyty metalowe, a także usunięto zabrudzenia z okładzin granitowych, powierzchni muru ceglano-ego oraz granitowej płyty inskrypcyjnej. Uzupełniono też ubytki w ceglach.

Znajdująca się u zbiegu ul. Solec i Ludnej figura św. Barbary została oczyszczona i zaimpregnowana, uzupełniono też ubytki kamienia. Zadbano również o otaczającą pomnik zieleni.

Jakub Leduchowski

ZABYTKI

Kolejny kościół remontowany dzięki miejskiej dotacji

W barokowej świątyni Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Józefa Oblubieńca trwa odtwarzanie złocen na dwóch ołtarzach bocznych. Od ich ostatniej konserwacji minęło blisko 150 lat. Remont będzie kosztować 200 tys. zł.

Barokowy kościół pw. Wniebowzięcia N.M.P. i św. Józefa Oblubieńca, znajdujący się tuż obok Pałacu Prezydenckiego, został wzniesiony w latach 1643-1655 dla zakonu karmelitów bosych. Klasycystyczną fasadę z kamienia, pierwszą w Warszawie, ukończono w 1779 r. Świątynia nie została zniszczona podczas II wojny światowej. Zachowała się zarówno oryginalna architektura, jak i wystrój wnętrza. W kościele od wielu lat prowadzone są prace konserwatorskie, dzięki którym dawną świetność odzyskały sztukaterie i malowidła w prezbiterium, elewacja oraz ołtarz główny. W latach 2007, 2010-2011 i 2013-2018 miasto na te prace przekazało ponad 3,7 mln zł.

Niekonserwowane od dawna

W tym roku prowadzone są prace przy dwóch ołtarzach bocznych: Mat-

ki Bożej Różańcowej i Imienia Jezus. Powstały one w latach 1720-1750, natomiast dekoracyjne ornamenty zostały dodane w XIX w. Ostatnia konserwacja wewnętrznych elementów kościoła była prowadzona około 150 lat temu. Przez ten czas zabytek stopniowo niszczał. Miały na to wpływ zarówno żerowanie szkodników – drewnojadów, warunki atmosferycznych i nieprawidłowe naprawy, m.in. nawarstwienia odbiegające od oryginału. Na powierzchni ołtarzy znajdowało się kilka warstw farby olejnej, a elementy złożone były pokryte pastami i lakierami, które tylko z daleka mogły dawać ładny efekt złocenia. Wszystkie te nieprawidłowe działania doprowadziły do licznych spęknięć i ubytków gruntów. Ołtarz wymagał więc pilnej naprawy.

Prace rozpoczęto od wstępnego oczyszczenia, wymontowano obrazy, zdemontowano poszczególne rzeźby,

detale architektoniczne, a na końcu elementy konstrukcyjne. Wszystkie elementy drewniane poddano dezynfekcji i dezynsekcji w specjalnych komorach foliowych. Niektóre części wymagały wzmocnienia oraz uzupełnienia kitami lub flekami. Następnie usunięto wtórne przemalowania, złocenia i warstwy zabezpieczające. Prace te wykonano w ubiegłych latach.

Złocenia – najdroższa część renowacji

W tym roku, dzięki dofinansowaniu miasta, można było przystąpić do odtwarzania złocen. Jest to jedna z najkosztowniejszych i najbardziej pracochłonnych czynności przy konserwacji. Najpierw trzeba bowiem usunąć wtórne warstwy aż do pierwotnych złocen i oryginalnych polichromii. Zabieg ten pozwoli na wyeksponowanie oryginalnej powierzchni i przywrócenie estetycznych walorów

Fot. BSZ

Zdemontowane elementy ołtarza poddane zostaną konserwacji

zabytku. Przed wykonaniem nowych złocen należy odtworzyć grunty. Następnie nakładane jest 24-karatowe złoto płatkowe na poler i mat. Ostatnim etapem prac będzie składanie elementów ołtarzy w dotychczasowych miejscach w kościele.

Na prace złotnicze przy ołtarzach miasto przekazało dotację w kwocie 200 tys. zł. Ze względu na bardzo wysoki koszt wszystkie zabiegi konserwatorskie musiały być rozłożone na lata.

Dodatkowo prowadzona jest konserwacja obrazów olejnych – czyszczenie, usunięcie przemalowań i szerniawych werniksów, wykonanie nowych krosien, na których rozpięte są obrazy, wzmocnienie płótna, uzupełnienie ubytków, rekonstrukcja warstwy malarskiej i zabezpieczenie przez położenie nowego werniksu. Tych prac nie obejmowała tegoroczna dotacja.

Opr. JK

OCHRONA PRZYRODY

Nowoczesne zarządzanie zielenią

Warszawa wprowadziła internetową inwentaryzację miejskich drzew. Na stronie www.mapa.um.warszawa.pl w zakładce „Zieleń” można sprawdzić np. gatunki drzew, ich kondycję, zasięg koron i planowane wycinki. Do końca roku „Mapa koron drzew” obejmie wszystkie dzielnice.

Cyfryzacja pozwala nam lepiej zarządzać warszawskim drzewostanem. Na terenie stolicy znajduje się około dziewięciu milionów drzew, z czego duża część została posadzona tuż po wojnie. Kondycja wielu z nich nie jest najlepsza. „Mapa koron drzew” umożliwi nam podejmowanie racjonalnych decyzji. Na jej podstawie można określić na przykład, gdzie są pilnie potrzebne dodatkowe nasadzenia – mówi Justyna Glusman, dyrektorka koordynatorka ds. zrównoważonego rozwoju i zieleni m.st. Warszawy.

Mapy i aplikacja – przydatne narzędzie

„Mapa koron drzew” pokazuje rozmieszczenie i zasięg koron drzew. Można też sprawdzić m.in. powierzchnię i wysokości drzew, ich gatunki oraz przebarwienie liści i kondycję biologiczną roślin. Mapa jest już w pełni funkcjonalna dla północnej części Warszawy, a do końca tego roku będzie można sprawdzić stan drzewostanu w całym mieście.

Przygotowany przez władze stolicy serwis wykorzystywany jest przede wszystkim do kontroli stanu zieleni oraz przestrzennego planowania inwestycji. Mapa ułatwia także szacowanie ilości pochłanianego przez drzewa dwutlenku węgla, produkowanego tlenu czy kształtowania się miejskiej wyspy ciepła – na potrzeby warszawskiego programu adaptacji do zmian klimatu. Uzupełnieniem tego serwisu jest „Mapa lokalizacji pni drzew”, która uzupełnia ogólnomiejską bazę danych dotyczących zieleni o precyzyjną lokalizację pni drzew oraz ich obwód na wysokości 130 cm.

Miejscy urzędnicy przygotowali także wewnętrzną aplikację Mo-Drzew do inwentaryzacji drzew. Stołeczni ogrodnicy mogą na bieżąco wprowadzać do niej dane o lokalizacji, parametrach drzewa (gatunek, obwód) i jego stanie zdrowotnym oraz załączać zdjęcia. Dzięki aplikacji ogrodnicy wiedzą, które drzewa wymagają szczególnej kontroli, pielęgnacji oraz gdzie pilnie muszą skoncentrować swoje działania.

Informacja o wymianie drzew

Tuż po wojnie sadzone były krótkowieczne gatunki drzew, które są

„Mapa koron drzew” pokazuje rozmieszczenie, gatunki i zasięg koron miejskich drzew

podatne na uszkodzenia ze względu na szybkie tempo wzrostu. Były to m.in. klony srebrzyste, topole i jesienno pensylwańskie. Dziś te drzewa są w nienajlepszym stanie. – Nie wycinamy drzew, które nie stanowią zagrożenia. Zawsze poszuku-

jemy równowagi między ochroną drzewostanu a rozpoznaniem zagrożeń. Wiemy, że stare drzewa mają ogromne znaczenie dla ekosystemu, ale mamy też obowiązek dbania o bezpieczeństwo mieszkańców. Wieloletnie, uszkodzone

już klony czy topole mogą być niebezpieczne np. w parkach czy przy chodnikach – tłumaczy Justyna Glusman. Informacje o drzewach przeznaczonych do wycinki i o nowych nasadzeniach można znaleźć w części „Wiem o wycince”. Każdy ze swojego komputera czy smartfona może zapoznać się z wnioskami o wycinkę, decyzjami oraz ekspertyzami. Informacje o wycinkach już widnieją dla terenów zarządzanych przez Zarząd Zieleni.

W ubiegłym roku miejscy ogrodnicy wspólnie z dzielnicami i Lasami Miejskimi posadzili ok. 130 tys. drzew. Dla porównania w roku 2018 posadzono ich około 30-40 tys. Obecne nasadzenia to przede wszystkim gatunki, które mają wysoką tolerancję na zmiany klimatu i miejskie warunki. Wśród nich są platany klonolistne, kasztanowce czerwone, graby kolumnowe i małe kwitnące gatunki – wiśnie, jabłonie, głogi i grusze droбноowocowe.

Justyna Kamińska

Stolica buduje najbardziej nowoczesny system zarządzania zielenią w Polsce. Pozwoli on monitorować kondycję warszawskich drzew i skutecznie je chronić, dbając jednocześnie o bezpieczeństwo mieszkańców.

ZWIERZĘTA

Za darmo zaczipuj pupila

Warszawiacy mogą bezpłatnie zaczipować swojego psa i kota w ramach miejskiego programu.

Stolica dofinansowuje także sterylizację oraz kastrację domowych czworonogów, by w ten sposób zapobiegać bezdomności zwierząt. Akcja trwa do 31 grudnia br.

Każdy warszawiak, który zaczipuje pupila, zwiększa szansę powrotu zwierzęcia do domu w razie zaginięcia. Czip ma wielkość ziarenka ryżu, nie przeszkadza, nie powoduje reakcji alergicznych i może działać nawet kilkanaście lat. W przypadku odnalezienia zaginionego psa lub kota funkcjonariusze Ekopatrulu Straży Miejskiej mogą za pomocą specjalnego czytnika odczytać czip i w elektronicznej bazie danych uzyskać informacje o właścicielu.

Aby zaczipować zwierzę, mieszkańcy Warszawy mogą zapisać czworonoga na zabieg w jednej z wybranych placówek weterynaryjnych. Już w placówce trzeba wypełnić wiosek, pokazać dowód tożsamości oraz książeczkę zdrowia lub paszport psa bądź kota. Warunkiem jest ukończenie przez zwierzę 12. tygodnia życia, a dodatkowo w przypadku psów aktualne szczepienie przeciwko wściekliznie. Dane dotyczące zwierzęcia i jego właściciela są wprowadzane do Międzynarodowej Bazy Danych SAFE-ANIMAL do 5 dni od dnia wszczęcia mikroprocesora.

Stolica dofinansowuje także zabiegi sterylizacji i kastracji zwierząt. Miasto pokrywa koszt wizyty kwalifikującej, narkozy, samego zabiegu, pooperacyjnej opieki oraz wizyty kontrolnej i zdjęcia szwów. Podczas pierwszej wizyty właściciel czworonoga okazuje dowód tożsamości, Kartę Warszawiaka z ważnym e-hologramem, książeczkę zdrowia zwierzęcia z numerem czipa, a w przypadku psów również potwierdzenie szczepienia przeciwko wściekliznie. Zwierzę musi mieć ukończonych sześć miesięcy.

Obie akcje trwają do 31 grudnia br. lub do wyczerpania środków finansowych. Szczegóły i wskazówki dla właścicieli zwierzątek dostępne są na platformie www.warszawa19115.pl. Zabiegi dofinansowane przez miasto wykonywane są w wybranych klinikach weterynaryjnych.

Opr. JK

KOMUNIKACJA

Warszawa stawia na ekologiczny transport

W przyszłym roku na stołeczne ulice wyjadą kolejne nowoczesne i ekologiczne autobusy zasilane gazem. Miejskie Zakłady Autobusowe podpisały umowę na dostawę 70 pojazdów.

Zgodnie z umową do Warszawy przyjedzie 40 solarisów urbino 12 CNG o długości 12 m i 30 solarisów urbino 18 CNG o długości 18 m. Autobusy będą dostarczane sukcesywnie. Pierwsze z nich na ulicach miasta pojawią się w kwietniu przyszłego roku.

Nowe autobusy będą miały bogate wyposażenie (zgodne ze standarda-

urządzeń mobilnych. Pojazdy będą wyposażone w blokady antyalkoholowe.

Warszawa od lat inwestuje w ekologiczny transport publiczny. Na początku sierpnia rozstrzygnięto także przetarg na dostawę 90 przegubowych autobusów gazowych zasilanych skroplonym gazem ziemnym. Zwycięzcą została firma Autosan z ofertą opiewającą na 165 mln złotych.

Obecnie stolica dysponuje flotą 91 autobusów elektrycznych i 145 gazowych. Do końca 2022 r. „elektryków” będzie 160, a „gazowców” 305. Wtedy liczba autobusów zero- i niskoemisyjnych zbliży się do 35% całego taboru MZA.

mi obowiązującymi w Warszawskim Transporcie Publicznym): klimatyzację, monitoring, instalację przeciwpożarową, elektroniczną informację wewnętrzną i zewnętrzną, a także udogodnienia dla osób o ograniczonej sprawności. Dodatkowo pasażerowie będą mogli skorzystać z ładowarek USB do

W MZA trwają w tej chwili również dostawy autobusów elektrycznych. Do tej pory do Warszawy dotarło 60 przegubowych autobusów elektrycznych. Cały kontrakt, obejmujący 130 „elektryków” Solarisa, zostanie zrealizowany do końca listopada br.

JK, UM

POMOC SPOŁECZNA

Światowy Dzień Zapobiegania Samobójstwom

Każdego dnia w Polsce śmiercią samobójczą ginie piętnaście osób. W zeszłym roku zmarło w ten sposób ponad pięć tysięcy Polaków – więcej niż w wypadkach drogowych. Jednak o przeciwdziałaniu tym tragediom – o zrozumieniu ich przyczyn i poszukiwaniu rozwiązań – mówi się niewspółmiernie rzadziej, niż o bezpieczeństwie na drogach.

Przepisy bezpiecznego ruchu zna niemal każdy, ale jak rozpoznać i uratować osobę w kryzysie samobójczym, wie niewielu z nas. Dlatego też z okazji Światowego Dnia Zapobiegania Samobójstwom (World Suicide Prevention Day) 10 i 11 września br. organizowane są wykłady otwarte w ramach kampanii społecznej „Życie warte jest rozmowy”. Wydarzenie odbywa się w Starym BUW-ie przy ul. Krakowskie Przedmieście 26/28. Organizuje je Instytut Psychiatrii i Neurologii oraz Polskie Towarzystwo Suicydologiczne we współpracy z Wydziałem „Artes Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego. Wykłady mają na celu przede wszystkim przybliżenie podstawowych faktów na temat samobójstw w Polsce oraz przekazanie rzetelnej wiedzy dotyczącej możliwości zapobiegania im.

Forma wykładów otwartych pozwala stworzyć swobodną przestrzeń do wymiany wiedzy wśród przedstawicieli wszystkich środowisk społecznych oraz włączyć ich do rozmowy na temat zachowań suicydalnych, dotyczących całego społeczeństwa. Głównym zagadnieniem poruszanym podczas prelekcji jest samotność oraz jej wpływ na psychikę osób znajdujących się

w kryzysie. Gdy ludzie go doświadczają, często izolują się od otoczenia, unikają kontaktów i szukania pomocy. Taka sytuacja odbiera im motywację do podejmowania działań pozwalających na pokonanie kryzysu i utrwalą fałszywe przekonanie, że nic nie da się zrobić. Dlatego tak ważne są zarówno świadomość społeczna, uważność, wrażliwość, jak i niwelowanie poczucia osamotnienia poprzez wychodzenie naprzeciw tym, którzy potrzebują naszej pomocy.

Każdy uczestnik wydarzenia może nie tylko wysłuchać wykładów, ale też, jeśli potrzebuje rozmowy, skorzystać z konsultacji u dyżurujących w „pokojach wsparcia” specjalistów.

Ze względu na ograniczenia spowodowane COVID-19 w wykładach bezpośrednio może wziąć udział niewiele ponad 60 osób. Jednak organizatorzy zaplanowali również transmisję na żywo, którą można obejrzeć na stronie fejsbukowej kampanii „Życie warte jest rozmowy”.

Tegoroczna edycja otwartych wykładów ma wyjątkowy charakter, gdyż wydarzenie wspólnie otworzą Aleksander Ferens – burmistrz Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy oraz profesor Brunon Hołyst – prezes Polskiego Towarzystwa Suicydologicznego. Obchody Światowe-

go Dnia Zapobiegania Samobójstw będą okazją do rozpropagowania informacji o zatrudnieniu przez Dzielnice Śródmieście suicydologa – specjalisty bezpłatnie wspierającego mieszkańców naszej dzielnicy, którzy przeżywają kryzys psychiczny, mają myśli samobójcze, potrzebują rozmowy i pomocy w trudnej dla siebie lub kogoś bliskiego sytuacji.

Zgłaszając się do suicydologa, otrzymasz niezbędne wsparcie (doraźne i długofalowe), pomoc specjalistyczną, sposoby na radzenie sobie w kryzysie, stały kontakt (tak długo, jak jest potrzebny), pomoc w rozwiązywaniu bieżących trudności, monitorowanie efektów uzyskanej pomocy oraz pełną poufność. Możesz napisać e-mail na adres: ratunku@um.warszawa.pl, który działa od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-16:00 lub zadzwonić pod numer 22 277 41 99 w trakcie dyżurów we wtorek – 18:00-21:00, czwartek – 16:00-19:00, sobotę – 12:00-14:00.

Zachęcamy zarówno do wzięcia udziału w wykładach, jak i korzystania ze wsparcia, gdy zajdzie taka potrzeba. Pamiętaj – kryzys psychiczny może spotkać każdego, a sięgnięcie po pomoc nie jest oznaką słabości, lecz najrozsądniejszą rzeczą, jaką możesz zrobić!

Suicydolog

ZDROWIE

Warszawa finansuje szczepienia

Obecnie w stolicy realizowanych jest sześć programów bezpłatnych szczepień. Objęte są nimi osoby najbardziej narażone na zachorowanie i ewentualne powikłania. Tylko w tym roku na ten cel miasto przeznaczy blisko 9 mln zł.

Po raz pierwszy w Warszawie realizowany będzie program szczepień przeciwko grypie dla dzieci w wieku od 6. do 60. miesiąca życia. Jest to nowość, bo dotąd żaden samorząd nie finansował szczepień przeciw grypie dla najmłodszych mieszkańców. Program obejmie sezon grypowy wrzesień-marzec w latach 2020-2022. Na szczepienia przeznaczono 3 mln zł.

Także po raz pierwszy realizowany będzie program szczepień dla kobiet w ciąży, dostępny w 24 placówkach służby zdrowia. Obejmuje on ok. 3,2 tys. kobiet w każdym sezonie grypowym, w latach 2020-2022. Będzie kosztował miasto 648 tys. zł.

Od dawna w stolicy realizowany jest program szczepień przeciwko grypie dla seniorów (pisaaliśmy o nim w sierpniowym numerze „ŻS”) oraz program przeznaczony dla osób bezdomnych przebywających w 23 warszawskich noclegowniach i schroniskach. Koszt realizacji tego drugiego to ok. 53 tys. zł rocznie, zaś liczba zaszczepionych to ok. 600 bezdomnych rocznie. Taki sam program skierowany jest do osób przebywających w Stołecznym Centrum Opiekuńczo-Lecznym. Koszt realizacji programu to ok. 15 tys. zł rocznie. Za tę kwotę zaszczepionych zostaje ok. 520 osób rocznie.

Kolejny program polityki zdrowotnej przeznaczony jest dla dziewcząt

i chłopców w wieku 12 lat i obejmuje profilaktykę zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego „HPV 12”. To szczepienie składa się z dwóch dawek, miasto finansuje obie. Program realizowany jest w latach 2019-2021 i zakłada objęcie szczepieniami ok. 9,2 tys. dzieci rocznie.

JK

DZIEJE SIĘ!

Śródmiejskie kalendarium kulturalne

WAWAStory. Miasto opowieści

6 września godz. 11:00

Spacer „Agrykola. Sportowa radość życia”. Zbiórka pod schodami u podnóża Zamku Ujazdowskiego.

27 września godz. 12:00

„Bambosze Abu Hašana. Spacer śladami warszawskich Ormian”. Zbiórka przez wejście do pałacu Pod Blachą. Organizator: Stowarzyszenie „Grupa Studnia O”

XXI Warszawski Festiwal Organowy „Organy Śródmieścia”, recitale

6 września godz. 18:30

Hartwig Barte-Hanssen, kościół ss. Wizek, ul. Krakowskie Przedmieście 34

13 września godz. 19:30

Tomasz Kalisz, kościół Najświętszego Zbawiciela, ul. Marszałkowska 37

20 września godz. 19:15

Władysław Szymański, kościół św. Teresy od Dzieciątka Jezus, ul. Tamka 4A

27 września godz. 19:15

Andrzej Sochocki, kościół oo. Kapucynów, ul. Miodowa 13
Organizator: Fundacja Festiwal Muzyki Sakralnej

Spotkania edukacyjno-muzyczne „#PiM – Podwieczorek i Muzyka”

Galeria Apteka Sztuki, al. Wyzwolenia 3 (również on-line na FB)

9 września godz. 17:00

„Sekrety muzyki wiolonczelowej”

23 września godz. 17:00

„Moja pasja – saksofon”
Organizator: Stowarzyszenie Otwarte Drzwi

„Dwaj panowie z Warszawy...”, spotkania varsavianistyczne

Piwnica pod Regalami, ul. Świętojańska 5

10 września godz. 17:00

„Pierwszy przewodnik po Warszawie – kamienica Jarzębskich, ul. Świętojańska 1”

17 września godz. 17:00

„Obserwatorium astronomiczne – kamienica Magierowska, ul. Piwna 47”

24 września godz. 17:00

„Początki akademii nauk – kamienica Staszicowska, ul. Kanonia 8”
Organizator: Fundacja Bez Wizy

Numinosum Festival 2020

Skwer Dialogu Społecznego, Jazdów

10-13 września

Koncerty, warsztaty muzyczne i taneczne, sesje muzyczne, grupy dyskusyjne, wykłady i spotkania z ekspertami. Program: <http://festival.numinosum.pl>
Organizator: Fundacja Ochrony Krajobrazu i Promocji Regionów NUMINOSUM

Fundacja Atelier prezentuje: pokolenie Y

ul. Foksal 10

12 września godz. 19:00

Wernisaż prac Magdaleny Ciemierkiewicz „Kolaże (i nie)”
Organizator: Fundacja Atelier

„Śródmieście w przyszłości”. Warsztaty filmu animowanego dla rodzin z dziećmi

Miejszypokoleniowa Klubokawiamia, ul. Anielewicza 3/5

14 września godz. 18:00

Wykład „Tradycyjne techniki animacji dwuwymiarowej i trójwymiarowej”

19 września oraz 26 września godz. 10:00-15:00

Warsztaty animacji (zgłoszenia: fundacja@akcjaanimacja.edu.pl)

28 września godz. 18:00

Wykład „Prehistoria filmu animowanego i pionierzy animacji filmowej”
Organizator: Fundacja Akcja Animacja

„Koncert romantyczny”

Elektrownia Powiśle

20 września godz. 16:00

Występ zespołu Warsaw String Ensemble. W programie utwory Franciszka Schuberta i Antoniego Dworzaka.
Organizator: Fundacja „Camerata Vistula”

„Nuty Wielkiego Pasterza”

Kościół pw. Wszystkich Świętych, pl. Grzybowski 3/5

20 września godz. 19:30

Muzyczne wspomnienie polskiego papieża. W koncercie wystąpi zespół Trebunie-Tutki i Warszawski Chór Międzyuczelniany
Organizator: Fundacja Promocji Twórczości Amatorskiej „Cantica”

Powyższe imprezy dotowane są przez Dzielnice Śródmieście m.st. Warszawy

Więcej wydarzeń kulturalnych w Śródmieściu znajdą Państwo na stronach www.srodmiescie.warszawa.pl oraz www.dks.art.pl

SPACEREM PO ŚRÓDMIEŚCIU

Elektrownia Powiśle

Odkrycie możliwości zastosowania elektryczności w życiu codziennym było największym osiągnięciem cywilizacyjnym ludzkości w XIX w. Wykorzystanie tej niewidzialnej energii wpłynęło na niemal wszystkie dziedziny życia człowieka. Rozwinęły się nowe gałęzie przemysłu, rolnictwo, komunikacja, łatwiejsze stało się codzienne życie ludzi.

Aby nowa energia mogła być wielostronnie wykorzystana przez wielu odbiorców, konieczna była budowa wytwórni prądu elektrycznego, czyli elektrowni. Pierwsza na świecie zbudowana została 4 września 1882 r. przez T. A. Edisona w Nowym Jorku przy Pearl Street 257. Zaopatrywała w energię 193 budynki, w których zamontowano ponad 4 tys. żarówek. Pierwszą elektrownią, która pracowała na terenie Królestwa Polskiego była siłownia w Radomiu. Wybudowano ją w 1900 r. do obsługi miasta oraz powstających tam zakładów przemysłowych.

Warszawa pod koniec XIX w. przymierzała się do wybudowania na swoich terenach elektrowni. Pierwszy projekt sporządzono już w 1896 r., kolejny powstał w 1898 r. w biurze Williama H. Lindleya, a jego pomysły zostały wprowadzone w życie dopiero w 1904 r. Do realizacji całego przedsięwzięcia zarząd miasta wyznaczył teren na Powiślu o powierzchni około 3,5 ha, leżący pomiędzy obecnymi ulicami: Tamką, Elektryczną, Leszczyńską oraz Wybrzeże Kościuszkowskie. Położenie zakładu energetycznego nad Wisłą umożliwiała swobodne korzystanie z zasobów wodnych rzeki oraz ułatwiało dostawę węgla, który był niezbędny w procesie technologicznym.

W 1900 r. warszawski magistrat ogłosił przetarg na wybudowanie elektrowni, która miała obsługiwać stolicę. Wygrało go Rosyjskie Towarzystwo Elektryczne Schuckert i Spółka. Aby zdobyć dostateczną ilość kapitału potrzebnego do budowy elektrowni, Towarzystwo założyło w 1903 r. spółkę akcyjną o nazwie Compagnie d'Électricité

Wyremontowana zabytkowa Kotłownia nr II

de Varsovie Société Anonyme z siedzibą w Paryżu. Elektrownię uruchomiono w 1904 r. Spółka, zgodnie z koncesją wydaną na 35 lat, miała obowiązek produkować energię elektryczną dla miasta oraz odprowadzać do kasy miejskiej 7% zysku, a także oczyszczać wodę technologiczną spuszczaną do rzeki. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości elektrownią kierował Zarząd Państwowy nad

Elektrownią Warszawską, który zaczął intensywnie ją rozbudowywać o nowe urządzenia do produkcji energii. W 1923 r. powstała nowa bocznica kolejowa, której tory biegły od Dworca Gdańskiego Towarowego brzegiem Wisły aż do ulicy Tamka. Do tej pory węgiel dostarczany był furmankami. W 1924 r. powstała druga kotłownia pozwalająca na znaczne zwiększenie mocy produkowanej energii.

Pod koniec 1924 r. do elektrowni powrócił poprzedni zarząd Towarzystwa Elektrycznego. Spółka ta zarządzała elektrownią aż do roku 1936., kiedy to, po wielu latach procesów sądowych z miastem oraz udowodnieniu spółce malwersacji finansowych, miasto przejęło za odszkodowaniem elektrownię. Dochody osiągnięte z produkcji energii elektrycznej umożliwiały miastu inwe-

stowanie w jej rozwój. W 1936 r. powstała trzecia kotłownia i nowa rozdzielnia, powiększono maszynownię oraz wybudowano nowoczesne budynki biurowe (na narożniku ul. Tamka i Wybrzeże Kościuszkowskie), które stały się siedzibą zarządu spółki.

Unowocześnienie wyposażenia oraz rozbudowa elektrowni następowałyby dalej, gdyby nie wybuch II wojny światowej. W czasie bom-

Obecna zabudowa ul. Dobrej

Tereny Elektrowni Powiśle od strony ul. Dobrej w roku 2012

Widok na Kotłownię nr II, Kotłownię nr III w 2011 r.

bardowania 23 września 1939 r. uszkodzono warsztaty mechaniczne i budynki mieszkalne. Po zajęciu Warszawy Niemcy na terenie elektrowni postawili kilka bunkrów, które miały stanowić umocnienia tego strategicznego dla miasta miejsca. Wykorzystali to w czasie Powstania Warszawskiego polscy żołnierze, którzy usunęli szybko niemiecką załogę i stworzyli na terenie elek-

Stacja transformatorowa w formie kiosku pochodząca z początku XX w., umożliwiająca przesyłanie energii z Elektrowni Powiśle do warszawskich kamienic

rowni bastion powstańcy. Tutaj, w warsztatach naprawczych, w ciągu 13 dni powstał pancerny pojazd „Kubuś” (na podwoziu samochodu Chevrolet), który brał udział w walkach na terenie Śródmieścia. Dziś można go zobaczyć w Muzeum Wojska Polskiego.

W ostatnich dniach powstania zabudowania elektrowni zostały mocno uszkodzone przez bomby zrzucone z samolotów niemieckich, a po jego upadku ocalałe maszyny zostały wywiezione.

Powojściu Niemców w Warszawie 25 kwietnia 1945 r. elektrownia zaczęła znów produkować energię elektryczną dla mieszkańców stolicy. W 1955 r. uruchomiono dla obsługi budowanego Pałacu Kultury i Nauki specjalny, nowy blok ciepłowniczy. W trakcie budowy Wisłostrady (w 1974 r.) zlikwidowano bocznice kolejową, którą dowożono do elektrowni węgiel. Transport opału odbywał się za pomocą kilkudziesięciotonowych samochodów ciężarowych. Węgiel składowano w tzw. bunkrach węglowych, zlokalizowanych od strony ul. Dobrej. W 1999 r. zburzono budynki mieszkalne wybudowane dla pracowników elektrowni przy ul. Zajęcej, któ-

Schron, który podczas II wojny światowej służył do obrony terenu Elektrowni Powiśle

re kolidowały z trasą komunikacyjną łączącą most Świętokrzyski z ul. Tamka.

W 2001 r. elektrownia przestała produkować energię na potrzeby miasta. Zabudowania zakładu energetycznego, objęte ochroną konserwatorską (18 obiektów), zostały zaadoptowane na funkcje mieszkalno-usługowe. Tereny po bunkrach węglowych zostały wykorzystane pod zabudowę mieszkaniową. Od maja tego roku funkcjonuje tam kompleks mieszkaniowo-usługowy Elektrownia Powiśle, z lokalami gastronomicznymi i kinem.

Tekst i zdjęcia Adam Maruszak

ZMIANY KADROWE

Nowa szefowa Muzeum Warszawy

Dr Karolina Ziębińska-Lewandowska obejmie od 1 stycznia 2021 r. stanowisko dyrektorki Muzeum Warszawy. Jej kandydatura oraz koncepcja programowa, którą przedstawiła, zyskały najwyższą ocenę komisji konkursowej.

Karolina Ziębińska-Lewandowska to doświadczona i wielokrotnie nagradzana kuratorka, przez wiele lat związana z Narodową Galerią Sztuki Współczesnej Zachęta. Jest absolwentką Instytutu Historii Sztuki UW, tam też uzyskała tytuł doktorski. Współtworzyła Fundację Archeologia Fotografii, znaną z ochrony i udostępniania archiwów po czołowych polskich fotografach, inicjowania licznych projektów artystycznych i badawczych. Od 2014 r. pracuje w Muzeum Narodowym Sztuki Nowoczesnej Centre Pompidou w Paryżu.

Startując w konkursie na dyrektora Muzeum Warszawy, dr Karolina Ziębińska-Lewandowska zapro-

nowała plan rozwoju instytucji na-stawiony na reagowanie na współczesne problemy miasta, partycypację i otwartość, a także stworzenie Centrum Fotografii prezentującego bogate zbiory fotograficzne Muzeum Warszawy.

– Bardzo się cieszę z tego wyboru, który gwarantuje, że placówka będzie rozpoznawalna i przyjazna, a potencjał miejsca i ludzi zostanie wykorzystany do dalszego budowania marki, zwiększania uczestnictwa oraz promowania stołecznych artystek i artystów – mówi Aldona Machnowska-Góra, dyrektorka i koordynatorka do spraw kultury i komunikacji społecznej Urzędu m.st. Warszawy.

Opr. JK

POLITYKA KULTURALNA

Otwarta, różnorodna, wolna

Prezydent Rafał Trzaskowski podpisał zarządzenie o kierunkach działań w stołecznej kulturze na kolejną dekadę. W nowej polityce kulturalnej Warszawy zostały zapisane wartości takie jak różnorodność, otwartość, odpowiedzialność, wolność i zakorzenienie.

W pracach nad nową polityką kulturalną Warszawy uczestniczyli przedstawiciele wielu środowisk kultury, dzielnic, instytucji, organizacji pozarządowych oraz szkół artystycznych. Odbyły się także warsztaty z udziałem mieszkańców.

– Wierzmy, że kultura ma kluczowe znaczenie dla rozwoju miasta, dla nas wszystkich. Inspiruje, tworzy kapitał społeczny, lokalną wspólnotę, pomaga rozwijać przy-

jazne miasto i zmniejszać różnice społeczne. Zadbaliśmy o to, by w proces powstawania dokumentu zaangażowane zostały różne środowiska. Podczas otwartych spotkań, warsztatów czy konsultacji głos zabrali także mieszkańcy, którzy zaprezentowali swoje pomysły na kulturę w Warszawie. Wnioski końcowe zostały wypracowane wspólnie – podkreśla Aldona Machnowska-Góra, dyrektorka i koordynatorka do spraw kultury

i komunikacji społecznej w Urzędzie m.st. Warszawy.

W przygotowaniu dokumentu uczestniczyli mieszkańcy. W grudniu 2019 i styczniu 2020 r. odbyły się konsultacje społeczne.

W dokumencie „Polityka Kulturalna m.st. Warszawy” zawarto diagnozę obecnej sytuacji społecznej, politycznej i ekonomicznej, która wpływa na działalność kulturalną. Miasto pracuje już nad programami wykonawczymi, któ-

re będą realizować cele wskazane w nowej strategii.

Do tej pory kierunki warszawskiej polityki kulturalnej wyznaczał dokument „Miasto kultury i obywateli. Program rozwoju kultury w Warszawie do roku 2020”. Do opracowania nowej polityki skłoniło miasto wprowadzone w 2017 r. standardy planowania rozwoju Warszawy, które opisuje strategia #Warszawa2030.

Opr. JK

ŻYCIE ŚRÓDMIEŚCIA

Redaktor naczelny: Krzysztof Czubaszek, kczubaszek@um.warszawa.pl

Współpraca: Justyna Kamińska, Jakub Leduchowski, Adam Maruszak

Zdjęcia: Marzena Wyszyńska, Adam Maruszak, Shutterstock

Opracowanie graficzne i skład: CRACRA Piotr Wrona

Wydawca: Miasto Stołeczne Warszawa – Dzielnica Śródmieście, ul. Nowogrodzka 43, 00-691 Warszawa, www.srodmiescie.warszawa.pl, FB/dz.srodmiescie

Wydawca nie zwraca nadesłanych tekstów oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania.

© Copyright by Miasto Stołeczne Warszawa – Dzielnica Śródmieście, Warszawa 2020

Wszelkie prawa zastrzeżone / All rights reserved

ISSN 2544-7106

Chcesz być na bieżąco ze śródmiejskimi sprawami?

Już dziś dołącz do **WARSZAWSKIEGO SYSTEMU POWIADOMIEŃ!**
Dzięki niemu nie ominą Cię już żadne najważniejsze informacje!
W aplikacji lub w formie SMS wprost na Twoją komórkę!

- 1) Wejdź na stronę powiadomienia.um.warszawa.pl/start lub zeskanuj kod QR
- 2) Kliknij w przycisk
- 3) Wybierz dzielnice, o których informacje chcesz otrzymywać (jedną, kilka lub wszystkie)
- 4) Wybierz kategorię informacji, które Cię interesują
- 5) Wpisz swój numer telefonu i potwierdź zapoznanie się z regulaminem oraz zgodę na otrzymywanie informacji SMS-owych
- 6) Wpisz kod, który otrzymasz SMS-em na podany przez Ciebie numer telefonu

- ✓ informacja o darmowej ofercie Domu Kultury Śródmieście
 - ✓ remonty oraz utrudnienia drogowe
 - ✓ zmiany w komunikacji miejskiej
 - ✓ zaproszenia na wydarzenia
 - ✓ sprawy urzędowe
- ... i wiele, wiele więcej!

zeskanuj telefonem

